

79

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

S. BELEAEV

A ZECEA PLANETĂ

EDITATA
DE REVISTA

ȘTIINȚA
TEHNICĂ

S. BELEAEV

A ZECEA PLANETĂ

Adaptare de L. Alexandru

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

79

CONCURSUL CLUBULUI GLUMEȚILOR CONTINUĂ

ETAPA a II-a

Puteți să ne indicați titlurile și autorii povestirilor din care au fost extrase textele de mai jos ?

I

— Deocamdată nu. Este clar însă că Niza a fost răpusă de un fel de curent care se condensează în centrul nervoși ai sistemelor autonome. A înțelege cum poate fi anihilată acțiunea inexplicabil de persistentă a acestui curent înseamnă a o vindeca pe bolnava noastră. Azi noi știm cum funcționează complexul mecanism al paralizii psihice rezistente, care atâtea veacuri fusese considerate incurabile. De data aceasta, avem de-a face cu ceva similar, provocat însă de un agent extern. După ce prizonierii mei vor fi fost supuși experiențelor de rigoare, indiferent de faptul dacă mai sînt sau nu în viață, atunci... și brațul meu va putea din nou să se miște !

II

Fereastra era deschisă și i-a văzut deslușit fața, grozav de tulburată, după spusele ei. El îi făcea semne desperate cu mîna și apoi a dispărut atît de brusc de la fereastră, încît ei i s-a părut că a fost tras înapoi de o forță căreia nu i s-a putut împotrivi. Un amănunt ciudat, pe care ochiul ei ager de femeie nu l-a scăpat, a fost că deși purta tot haina de culoare închisă cu care plecase de acasă, n-avea nici guler, nici cravată.

III

Domnișoara de șaptesprezece ani, care avea fruntea palidă, sprîncenele arcuite și ochii frumoși ai tatălui ei, înaltă, subțire, cu mîni ca ale Giocondei, cu gesturi pline de grație și de majestăte, îi părea o arătare de demult, o amintire de poveste, o prințesă din miniaturile persane.

O va mai vedea vreodată ? Sau era această apariție numai un miraj, darul suprem de bun venit ? După o apariție trecătoare, păpușa nu va fi închisă din nou în dulapul ei fermecat, în care orele sună acompaniate de muzica unei gavote ?

Spre seara zilei de 20 decembrie 1966, timpul se stricase de tot. Nori cenușii atirnav la mică înălțime deasupra clădirii Institutului astronomic central. Din biroul directorului, se vedea prin ferestre ceața ce plutea afară.

Mihail Sergheevici, care tocmai telefonase acasă să nu mai fie așteptat la cină, puse binișor receptorul la loc și se apropie de fereastră. El ascultă urletul vântului de toamnă, care bătea dinspre țarm. Ceața se lăsa tot mai deasă. Stropi rari de ploaie se izbeau de geamuri și se preschimbau în firișoare subțiri de apă.

Mihail Sergheevici trase perdelele groase în dreptul ambelor geamuri. Se hotărîse să lucreze astăzi aici.

Lampa de pe biroul său lumina numai călimara și mapa cu coperte argintii pe care era gravată dedicația: „Scumpului nostru prieten și dascăl, membru al Academiei de științe M. S. Sonțev, Director al Institutului astronomic central, din partea elevilor și colaboratorilor. 1 mai 1962”.

Savantul se așeză în fotoliu și apăsă pe un buton. Ușa se deschise și se ivi silueta suplă a unei tinere.

— Ați sunat, Mihail Sergheevici?

— Da, răspunse prietenos savantul. Te rog să iei telefonul dincolo, la d-ta. Voi lucra aici pînă la douăsprezece fără un sfert, ca de obicei. Cine este de serviciu în vestibul?

— Portarul Iakovlev!

— Spune-i, te rog, să nu lase pe nimeni să intre la mine. Dacă va fi totuși ceva important, să te anunțe întii pe d-ta. Vei vedea ce e de făcut. Dacă telefonează Larion Petrovici de la Institutul de fizică, fă-mi neîntirziat legătura.

— Voi face precum mi-ați spus.

— Cred că asta-i totul. Ba nu, mai e ceva. Dacă a fiert ceaiul pentru d-ta, adu-mi, te rog, și mie o ceașcă.

După cîteva minute fu așezată pe birou o ceașcă cu ceai ce-și răspîndea aroma. Savantul mulțumi asistentei și adăugă:

— S-ar putea să mă adîncesc în lucru și să uit, de aceea vîno te rog la 11 și 45 precis și amîntește-mi.

— Vă puteți bizui pe mine, Mihail Sergheevici. Voi veni exact la 11 și 45, răs_punse asistenta și ieși, închizînd fără zgomot ușa masivă de stejar.

Savantul lucra la un articol pentru o revistă de popularizare științifică. Titlul acestui articol era „*Ce știm despre sistemul nostru solar.*” El voia să facă din această discuție — indirectă — cu tînetul un lucru cit mai plăcut și original.

Suspînă și începu să scrie, adîncindu-se în curînd cu totul în lucrul său. El arată că știința cunoaște nouă planete mari și aproximativ două mii de planete mici, numite asteroizi.

„Mărimea planetelor — scria savantul — este neînsemnat de mică în comparație cu Soarele și cu spațiile care le despart. Să ne închipuim Soarele cam cit o cireasă. În acest caz, planetele noastre ar apărea ca niște firisoare fine de praf. Firisorul-Pămînt ar fi așezat la o distanță de un metru, iar firisorul-Pluton, cea de-a noua planetă, la o distanță de patruzeci de metri. Dacă vrem să arătăm la aceeași scară distanța dintre Soare și cea mai apropiată stea fixă, ar trebui să așezăm a doua cireasă la o depărtare de 270 km.”

Adîncit în gînduri, Mihail Sergheevici nu-și dădu seama imediat că afară, în fața ferestrei, se auzeau sunete ciudate, ca și cum de geamurile institutului s-ar apropia o orchestră de jaz, acordîndu-și instrumentele din mers.

— Ce să fie asta? murmură savantul.

El băgă creionul în buzunar, se duse spre fereastră și dădu perdeaua la o parte. În aceeași clipă izbucni o lumină orbitoare asemănătoare luminii fulgerătoare a meteorilor. Timp de o secundă, totul în jur fu viu luminat, astfel că savantul putu să zărească și silueta verzuie a unui automobil, ce semăna cu o țigară de foi.

Și din nou totul fu scufundat în întuneric. Uluit de această întimplare neașteptată, Mihail Sergheevici se dădu înapoi și trase perdeaua cu o smucitură astupînd geamurile. El se stăpîni însă cu un efort de voință și-și trosni degetele, care-i înțepeniseră. Cronometrul arăta ora 11 și 44.

În spatele savantului, ușa se deschise, și cineva pătrunse în birou.

— Dumneata ești, Tatiana Iurievna? întrebă savantul fără să se întoarcă. Era încă sub influența curioasei întîmplări de adineauri.

— Nu, eu sînt! răs_punse o voce necunoscută, Mihail Sergheevici se întoarse brusc.

— Cine? Cine ești dumneata?

În semiîntunericul din birou, desenîndu-se ca o umbră neclară pe fondul ușii, se afla un bărbat înalt și bine făcut.

— Scuzați-mă! spuse politicos noul venit. Aici e foarte întuneric, așa că nu e de mirare că nu mi-ați recunoscut, Mihail Sergheevici. Sint eu, Iura.

Probabil că cel sosit răsucise comutatorul, căci biroul se umplu de lumina candelabrului ce se aprinsese.

— Eu sint, Iura, studentul dv... Bună seara! salută bărbatul cu un zîmbet tineresc, în care se simțea o urmă de timiditate.

Savantul îi întinse amîndouă mîinile în semn de salut.

— Iurocika? strigă el. Dumneata? Iurii Kicighin? Cel mai bun student din constelația auditorilor mei din 1951!

Cei doi își strinseră cu putere mîinile.

— Dar cum ai apărut aici așa, fără de veste, ca o furtună cosmică? Ia loc, dragă Iura, și povestește-mi! E uimitor cît de tînăr arăși!

Intr-adevăr, Iura nu se schimbase deloc. Pe fața lui nu apăruse nici o zbîrcitură și chiar îmbrăcămintea era aceea pe care savantul i-o cunoștea.

Iura așteptase politicos pînă ce fostul său profesor se așezase, apoi se așeză și el.

— O împrejurare extraordinară mă aduce aici. Vin cu o mare rugămintea..., începu Iura.

Savantul îl întrerupse nerăbdător:

— Îți voi îndeplini orice dorință, dar mai întii povestește-mi unde te-ai ascuns pînă acum! Sint foarte curios și am de ce! Mă căznesc să cresc pe Kicighin ca urmaș al meu la catedră. Pentru lucrarea sa din domeniul teoriei roiurilor de stele, este distins cu medalia de aur. Și deodată gîndurile dumnealui încep să deseneze cine știe ce parabolă extrem de complicată, și el descoperă o nouă ipoteză asupra genezei sistemului planetar. Iar mai tîrziu, după ce sărimă în bucățele teoriile savanților Jeans, Russell și Eddington*, Kicighin dispăre pe neașteptate, fără să lase vorbă unde...

— Am construit... dar în altă parte. Observatorul din munții Altai este construit de mine. Desigur că mi-ați citit articolele...

— Da, da... Articolele ți le-am citit, dar nu sint de acord cu ele. Nu ești numai un visător, ci și un fantast. Știu, ai să-mi răspunzi ca atunci, la examen, că în fiecare ipoteză există un element fantastic. E drept că există un element, dar nu ca temelie. O nuanță, dar nu în esență!... Ei, în sfîrșit, acum sint numai urechi, profesore!

Și savantul deveni un ascultător atent. Oarecum emoționat, Iura luă cuvîntul:

— Sint exact 15 ani de cînd nu v-am mai văzut. M-am consacrat cu entuziasm problemei genezei sistemului planetar și am găsit modalitatea de a explica totul pornind exclusiv de la procesele interne care s-au petrecut în miezul Soarelui încă pe vremea cînd acest

* Cunoscuți fizicieni și astronomi englezi și americani.

pitic galben era un gigant. In elaborarea teoriei mele, n-am accentuat suficient unele probleme de amănunt. De aceasta s-au folosit unii profesori de la observatorul de pe Mount Wilson. Cind au incercat prin articolele lor tăioase să-mi dea la cap, n-am făcut pe supăratul și nici n-am stat cu brațele încrucișate, ci am început să string noi dovezi în sprijinul teoriei mele. A trebuit să plec în Altai, unde am început să mă ocup intens de legile mecanicii cerești.

— Mai concret! mormăi savantul cu interes.

— Știi doar că în astronomie există cazuri cind mișcarea unor constelații calculată precis teoretic după regulile mecanicii cerești clasice nu corespunde cu constatările celor mai precise observații directe. Da, da... să luăm, de pildă, cunoscuta cometă a lui Enkel. Modificările orbitei sale sint inexplicabile. De ce?

— Și chiar nu știi? rise savantul puțin cam intrigat. Fă un mic efort și ia din acest dulap... raftul al treilea din stînga... „Marele calendar astronomic“. Vei găsi acolo, negru pe alb, ce rectificări trebuie aduse orbitei...

— Cunosc rectificările pe dinafară, zimbi lura, dar ele oglindesc un fenomen fizic încă necunoscut, pe care noi trebuie să-l fundamentăm științificește.

— Aha, răspuse savantul cu o liniște aparentă, premeditată. Din ăștia îmi ești! Desigur că acum vei începe să te referi și la planeta Mercur...

— Da, și lura dădu din cap. De ce elipsa pe care se învîrtește Mercur (planeta cea mai apropiată de Soare) își modifică planul atît de repede? De ce sint necesare în fiecare an numeroase rectificări? Ei bine, toți au presupus și presupun și acum că acest fenomen este provocat de forța de atracție a unei planete necunoscute, care ar fi mai aproape de Soare decît Mercur. Dar 30.000 de fotografii făcute de observatoarele din lumea întreagă n-au descoperit nici cea mai mică urmă a vreunei planete de acest fel. Sute de astronomi au cercetat cu instrumente perfecționate întreaga boltă cerească, dar n-au găsit nimic. De fapt nici nu puteau să găsească...

— Tocmai pentru că ea nici nu există, mormăi savantul scos din fire.

— Nu de aceea, răspuse lura politicos. A zecea planetă mare a sistemului nostru solar EXISTĂ.

III

Mihail Sergheevici nu mai putu rezista. El sări în picioare.

— Ce-ți trece prin cap? Vrei să rizi de mine. Orice școlar știe că în jurul Soarelui se rotesc nouă planete mari. Nouă, stimabile, nouă! Și începu să numere pe degete: Mercur — una, Venus — două, această planetă pe care stăm acum, Pămîntul — trei, și savantul bătu nervos cu piciorul drept în covorul gros: Marte — Jupi-

ter — Saturn — Uranus — Neptun și, în stîrșit, Pluton, al nouălea, înțelegi? Al nouălea! spuse savantul îndoind și al nouălea deget.

El întinse cele două mâini cu degetele îndoite pînă aproape de nasul lui Iura; numai policarul mîinii stîngi rămăsese ridicat, ceca se-i dădea un aer de sfidare.

Iura rămase serios. El întinse spre savant un deget de la mîna dreaptă și, lovindu-l cu arătătorul mîinii stîngi, spuse: Iat-o... a zecea.

— A zecea? Oare orbita acesteia se află în inferiorul orbitei lui Mercur?

— Nu.

— A zecea... e dincolo de Pluton?

— Nu.

— Atunci dă-mi datele fundamentale privitoare la cea de-a zecea dumitale planetă!

Iura se așază în fața fostului său profesor și, cu aerul elevului care știe bine lecția, începu să spună:

— Distanța aproximativă de la a Zecea la Soare este de 149.000.000 km. Viteza deplasării pe orbită este de aproape 30 km pe secundă. Volumul ei este de aproximativ 330.000 de ori mai mic decît acela al Soarelui.

De enervare, obrazii savantului ba păleau, ba se îmbujorau. Abia se ținea să nu izbucnească.

— Destul! întrerupse el. Probabil că ai auzit bine. Ți-am cerut amănunte despre a Zecea, și dumneata îmi înșiri diferite date despre Pămînt. Mai rămîne să-mi spui că a Zecea se învîrtește pe o orbită de forma unei elipse care are într-unul dintre focare Soarele și că ocolește Soarele în 365 de zile, 5 ore, 48 de minute și 46 de secunde. Spune-mi și asta, ca să-ți pun nota unu și să te dau afară.

Savantul tremura de furie, dar Iura răspunse calm:

— Nu pot preciza durata anului tropical al planetei mele, căci nu-i cunosc viteza de rotație în jurul axei. E de presupus totuși că datele pe care le-ați amintit sînt cele reale. Important este că a Zecea se rotește în jurul Soarelui pe aceeași orbită ca și Pămîntul.

Ochelarii savantului alunecară de pe frunte. El strigă:

— A! doilea Pămînt?

— Da, răspunse Iura. A Zecea este o dublură exactă a celei de-a treia planete.

IV

Tăcut, savantul luă de pe măsută ceașca. Și-ar fi vărsat ceaiul pe cap, ca să se încredințeze că e într-adevăr treaz, dar preferă să-l bea cu poftă, deși era aproape rece. Se simți înviorat. Puse ceașca la loc și se întoarse spre Iura, care continuă:

— E drept că de pe Pământ nu se poate vedea cea de-a zecea planetă. Acest lucru e lesne de înțeles. Pe orbita lor, cele două corpuri cerești se află permanent în puncte diametral opuse. Între ele se află Soarele, al cărui diametru este de 109 ori mai mare decât acela al fiecărei planete.

— Ca două boabe de mac învîrtindu-se în jurul unei cireșe a lui Miciurîn, interveni savantul, aprobator.

— Intocmai, se bucură lura. Sau mai bine: ca doi electroni în jurul unui nucleu de heliu.

Pentru a verifica matematic existența planetei, cei doi calculară poziția lui Mercur pe orbita lui teoretică în cazul în care cursa acestuia ar fi influențată de forța de atracție a planetei a zecea. Spre uimirea sa, Sonțev constată că poziția calculată era cea care rezulta și din „Marele calendar astronomic“ după efectuarea rectificărilor.

El murmură cu voce stinsă:

— Corespunde întocmai.

Volumul alunecă dintre degetele lui, care-și pierduseră parcă puterea. Lura îl ridică și-l puse la loc în dulap.

— Vă mulțumesc, Mihail Sergheevici! Aș vrea totuși să vă rog să vă convingeți definitiv în această privință.

— Ce vrei să spui? întrebă surprins savantul.

— V-aș ruga să veniți să vedeți... să vă convingeți... Poate mergeți chiar acum cu mine...

Lura mai adăugă ceva, dar savantul nu dădu importanță acestui lucru. Era prea adâncit în gândurile care îl copleșeau:

„Oricum, ar fi interesant. E oare cazul să refuz? Probabil că mă invită la el ca să-mi arate și alte date și observații. Am să merg... Automobilul e la poartă.“

— De acord! spuse el cu glas tare, uitînd de orice altceva. Să pornim!!

Prevenitor, lura deschise ușa și lăsă pe savant să iasă primul. Acesta trecu pe lângă portarul adormit, care sforăia încet.

V

Noaptea era răcoroasă și ciudat de liniștită. Mihail Sergheevici privi bolta cerească, senină și presărată cu stele. Se vedeau constelațiile emisferei boreale în pozițiile corespunzătoare aceluia anotimp. Carul mare și Steaua polară, Casiopeea, Lebăda și Vulturul străluciau mai viu după ploaia care trecuse. În beznă savantul coborî scările de la intrare și auzi cum lura deschide portiera vehiculului.

Sonțev se așeză la locul pe care îl găsisese pipăind prin întuneric, iar lura se așeză pe locul conducătorului. Se aprinse o luminică albăstruie, datorită căreia savantul puțu să zărească interiorul, tabloul de bord și spatele larg al lui lura.

În acest moment, Mihail Sergheevici își aminti că nu lăsase

vorbă Tatianei Iurievna că pleacă și nici nu-și luase paltonul și pălăria.

— Pornim! auzi el vocea lui Iura.

— În regulă, murmură savantul. Numai să-mi iau pălăria...

În aceeași clipă izbucni un șuierat atît de puternic, urmat imediat de un vacarm asurzitor cu acorduri atît de stridente, încît era neîndoios că Iura nu mai putuse auzi vorbele savantului.

Acestuia i se păru că cineva smucise cu violență scaunul de sub el. Închise ochii, mai mult din pricina surprizei decît de frică.

VI

Muzica aceea stridentă de jaz încetă tot atît de brusc cum începuse. Savantul deschise ochii.

Prin geamurile cabinei strălucea o zi luminoasă, senină. Totodată bolta nesfîrșită a cerului de un albastru uimitor de întunecat, aproape violet, se întindea pînă la orizont, spuzită de stelele neobișnuit de frumoase.

Mihail Sergheevici clipi des din ochi și întrebă:

— Unde sintem?

În acel moment, văzu fața zîmbitoare a lui Iura, care se întorsese spre el:

— Cu voia dumneavoastră, într-un taxi care circulă printre planete.

— Încotro?

— Spre a Zecea.

— Spre planetă? întrebă savantul uimit, simțindu-și corpul neobișnuit de ușor. În jurul mașinii era pustiu, nu vedeai nici un punct de reper în afara stelelor nemișcate.

— Da, spre a zecea planetă, dădu Iura mulțumit din cap. Ne vom convinge personal de existența ei. E cea mai bună cale de a ne încredința, căci știm că există posibilitatea de a demonstra algebric că doi ori doi nu fac patru. Nici fotografia, nici filmul nu sînt absolut sigure. Fotografiind un strat de mușchi de la cițiva milimetri, fotografia mărită va arăta o pădure preistorică. Cît despre film, ajunge să spun că am văzut o producție cinematografică înfățișînd o maimuță înaltă de vreo treizeci de metri cățărîndu-se pe un bloc cu 100 de etaje și ținînd într-o labă o tină ră femeie, pe cînd cu cealaltă doboră avioanele care atacau...

Iura se uită la tabloul de bord, modifică poziția cîtorva manete și hebluri, apoi se adresează din nou savantului:

— Totul e în regulă. Zburăm în jurul Soarelui...

— Vrei să ajungi din urmă planeta pe orbita ei?

— Nu. Există un alt drum, zîmbi Iura. Savantul îl privi mirat.

— Doar nu vrei să zbori direct de la Pămînt la a Zecea? Asta ar însemna să ne topim, să ne descompunem, să ne dezagregăm în

atomi, la naiba! Este, fără îndoială, o călătorie periculoasă... și mai ales va dura foarte mult.

— Nici gând, Mihail Sergheevici, rise Iura. Doar nu mergem pe jos.

— Asta ar fi culmea, spuse morocănos Soțev. Pe jos am ajunge la Soare abia în 3.500 de ani.

— Iar un tren expres ar ajunge abia în 180 de ani. Dar noi zburăm, adăugă Iura.

— Văd, mormăi savantul. Dacă aero... să-i spunem planetoplanul dumitale e mai rapid decât avioanele cu elice, tot avem nevoie de vreo 40 de ani.

— Vom sosi mai curînd, spuse Iura misterios.

— Aha, am ghicit, răspunse savantul. Ai folosit o rachetă uriașă, și acum înghițim depărtările cu viteza unei ghiulele de tun. Putem deci conta să ajungem în dreptul Soarelui peste vreo opt ani, adică prin toamna anului 1974.

— Ați uitat că mai există și alte viteze, observă Iura.

— N-am uitat, dar nu poate fi vorba să le folosim noi. O rază de soare ajunge la Pămînt în 8 minute și 18 secunde.

Fața lui Iura luă o expresie solemnă.

— În sfîrșit, strigă el, în sfîrșit, am ajuns la viteza reală!

VII

— Cum? savantul parcă nu-și credea urechilor.

— Mă refer la raza de lumină... mai bine zis la particulele ce compun raza de lumină, pe care le numim, după cum știți, fotoni. Planetoplanul meu înghite distanțele cu o viteză de 298.000 km pe secundă.

— Interesant, dar nu e de crezut.

— Nu e de crezut, și totuși asta-i realitatea. E drept că n-am atins chiar viteza luminii, dar diferența e foarte mică.

Iura privi la tabloul de bord, citi cifrele arătate de acele indicatoarelor și adăugă:

— Nu mai avem decât puține minute, așa că voi povesti pe scurt: de aproape 70 de ani, știința se ocupă de imensele rezerve ale energiei nucleare. Și eu am căutat mult timp pînă să găsesc particulele cele mai potrivite.

— Ai descoperit un element nou? întrebă savantul.

— Da, l-am numit „Radium II“... Electronii săi sînt transformați în fotoni într-o cameră construită dintr-o masă plastică specială, iar energia obținută este — precum vedeți — îndestulătoare... Iura privi atent acele indicatoarelor: Mai avem trei minute... Pentru planetoplanul meu am ales un drum în formă de cerc, pornind vertical de la suprafața Pămîntului. Este ușor să calculăm durata călătoriei: luăm ca rază distanța Soare-Pămînt și aplicăm formula

$\frac{2 \times 3,14 \times R}{2}$, ceea ce ne dă lungimea cursei noastre. Impărțim această lungime cu viteza planetoplanului și obținem timpul de zbor de 1.680 de secunde, adică 28 de minute. Or noi discutăm aici de peste 25 de minute.

Calmul lui Iura molipsi și pe Sonțev. Se împăcase cu inevitabilul. Închise ochii, toropit de somn. Ca de departe auzi vocea lui Iura :

— Atențiune, a Zecea e în fața noastră... încerc să aterizez în zbor planat... Gata!

Savantul percepu un șoc ușor în clipa aterizării planetoplanului. Toropeala încă nu-l părăsise. Simți că-l scutură cineva.

— Mai sînteți în viață ori nu? Treziți-vă! Am sosit! răsună chiar la urechea lui vocea triumfătoare a lui Iura.

VIII

Savantul deschise ochii, dar nu văzu nimic în afara luminiței de la tabloul de comandă.

— Unde sîntem? întrebă el supărat.

— Sîntem pe a zecea planetă, Mihail Sergheevici, numai că la aterizare am cam scrintit-o. De teamă să nu trecem pe lângă planetă am dat motorului cincisprezece trilioane de fotoni în plus. Era prea mult... am zburat prea departe, cam cu 180⁰, astfel că am aterizat pe partea planetei care în momentul acesta este umbrită. Nici lumină nu avem căci observ că, la aterizare, mi s-a defectat instalația. Nu-i nimic! În curînd se va lumina de ziuă, așa că propun să coborîm. Vă rog să coboriți dv primul; aceasta în semn de mulțumire că mi-ați făcut onoarea să veniți cu mine.

— Dacă așa stau lucrurile, vreau și eu să-ți propun ceva, răspunse Mihail Sergheevici. Să coborîm amîndoi pe solul planetei în aceeași clipă. De acord?

— Perfect! rise Iura ridicîndu-se. Permiteți-mi să vă ajut!

Deschise ușa, și un vînticel călduț mingieie fața savantului.

— Atențiune, este o treaptă! continuă Iura prevenitor.

Sonțev șovăia să treacă pragul ușii.

— Fă lumină, Iurocika! la lampa de buzunar! Să nu fi nimerit în vreo mlaștină!

Raza lămpii de buzunar căzu pe sol, în fața ușii deschise.

— Nu e cazul, îl asigură Iura. Nisip, nisip uscat. O potecă sau poate o piață. Să coborîm! Unu... doi...

— Trei! completă savantul, și amîndoi pășiră în același timp pe nisipul moale.

În virtutea obișnuinței, Mihail Sergheevici ridică îndată capul și privi spre cer. Dar aspectul bolții cerești îl ului. Fără să coboare ochii, apucă mina lui Iura și abia mai fu în stare să murmură:

— Privește... cerul...

Stelele erau neobișnuit de mari, limpezi și apropiate. Părea că le poți atinge cu mîna ridicîndu-te în virful picioarelor.

Savantul recunoscu dintr-o privire constelațiile ce-i erau atît de familiare. Dar dacă acum o jumătate de oră, cînd ieșise din clădirea observatorului, văzuse constelațiile caracteristice toamnei, de data asta, pe boltă străluceau magnific constelațiile de primăvară.

— Văd și eu, auzi el vocea lui Iura. Așa și trebuie să fie. Peste șase luni, cînd Pămîntul se va afla în acest loc al orbitei sale, oamenii vor contempla atunci același tablou...

În acest moment, Iura înfinse surprins brațul spre orizont, și savantul fu nevoit să facă o întoarcere de 90 de grade. Privi drept înaintea lui și avu presimțirea că acum va trebui să fie extraordinar de calm...

De după linia unduitoare a orizontului, acolo unde străluceau constelațiile Racul și Ursa Mică, răsăriseră două globuri mari și strălucitoare. În jurul planetei a zecea se roteau DOUA Lune. Destul de nepăsători, ca ochii unei fiare, cei doi sateliți naturali ai planetei urcau pe boltă, și o lumină palidă învălui pe cei doi bărbați.

La început, din cauza surprizei, savantul fu puțin cam dezorientat, dar apoi îl cuprinse o bucurie de nedescris.

— Iurissimus! strigă el. Dă-mi o lunetă!

— De care? întrebă Iura.

— Indiferent de care, numai dă-mi-o mai repede! Doar nu vei fi vrînd să urmăresc numai cu ochii liberi acești sateliți ai planetei a zecea.

— Înțeleg, Mihail Sergheevici, răspunse Iura încurcat, și se scărpină stîngerit la ceafă. Însă...

— Nici un „însă“. Nu cumva n-ai luat nici un instrument optic de pe Pămînt?

În acest timp, cele două „Lune“ urcau pe firmament, deplasîndu-se spre S—E. La lumina lor, Soțev văzu clar pe Iura lingă el.

— Păi, n-am prevăzut că..., prinse Iura a se scuza.

Savantul își ieși din fire:

— Un binoclu! Imediat! Fie și unul dintre cele mici de operă! ŝuieră el. Haide, repede!

— Ah da, un binoclu am! răspunse bucuros Iura.

— Dă-l incoace! spuse savantul mai calm. Mă interesează satelitul din stînga.

— O clipă!

Cu aceste cuvinte, Iura se urcă grăbit în planetoplan.

Mihail Sergheevici nu putea să-și mai dezlipească ochii de la cele două „Lune“. Cu puțină imaginație, ele puteau fi comparate cu doi tovarăși de călătorie care străbat mină în mină, fără a se despărți, un drum precizat de mult. Fețele pe care acești sateliți le arătau spre planetă nu semănau deloc cu fața pe care Luna o arată Pămîntului, cu toate că și aici se zăreau parcă contururi de cratere

vulcanice și lanțuri de munți. Binoclul ar fi ajutat la recunoașterea acestor detalii ale peisajelor „selenare“. Tremurind de nerăbdare, savantul strigă :

— Iurissimus! Mai iute! Ce tot faci atita acolo?

O adiere bruscă făcu pe savant să închidă pentru o clipă ochii, spre a-i feri de praful nisipos. Apoi se întoarse pentru a-l grăbi pe lura. Dar acest gest se dovedi de prisos.

Planetoplanul dispăruse.

X

Primul gând al savantului fu că lura plecase înapoi pentru a-i aduce o lunetă. Inseamnă că va fi înapoi peste vreo oră, dacă...

Și deodată numeroși „dacă“ se îmbulziră în mintea lui... Dacă lura îl părăsește aici... dacă lura n-are fotoni suficienți pentru cursa pînă la pămînt și înapoi... dacă la înapoiere va mai reuși să găsească același loc... Aceasta din urmă era cea mai grea problemă, aproape cu neputință de rezolvat.

De fapt această plecare nu fusese însoțită de obișnuitele șuierături, nici de celelalte zgomote. Poate că lura nici nu plecase? Totuși urmele din nisip arătau că planetoplanul se ridicase vertical.

O liniște ciudată îl cuprinse. Era absolut singur și se considera un pionier al științei. Singurele sale arme erau cunoștințele pe care le avea și voința sa dirză.

Privi în jur. De la locul unde se afla se deslușeau două cărări care se pierdeau în beznă. În depărtare se întrezăreau parcă niște clădiri. Tufișul de flori din apropiere mirosea a vanilie, iar la o mișcare mai bruscă a lui Sonțev se auziră bătăile de aripi ale unor păsări nevăzute.

— Trebuie să stau pe loc pînă la răsăritul Soarelui, se gândi savantul.

Privi spre cer. Steaua polară, care de pe Pămînt pare nemișcată, fiind așezată în prelungirea axei terestre, aici se deplasase spre dreapta o dată cu restul bolții cerești.

„Hm!“ De enervare, savantul își freca palmele. „Asta înseamnă că aici Steaua polară nu mai este un punct virtual de sprijin pentru axa planetei. Precum se vede, și ea se rotește cu celelalte stele în jurul stelei polare autohtone. Care o fi aceea? Uite, aceea parcă nu s-a clintit. Da, e limpede. Pe a zecea planetă, rolul stelei polare îl joacă steaua Vega. După cum arată mișcarea constelațiilor, a zecea planetă se învîrtește de la est spre vest, invers globului pămîntesc. Deci Soarele va răsări la vest.“

Mihail Sergheevici se întoarse spre apus. Munți înalți se vedeau profilindu-se pe zarea care începuse a se lumina. Stelele păleau. Un licăr trandafiriu se ridică dîncolo de munți, iar între două creste se ivi marginea aurită a Soarelui.

— Te salut! se adresează savantul către Soare, care răsărea. El strigă jubiland aceste cuvinte; era din cale afară de bucuros, deoarece se convinsese că se afla pe o planetă necunoscută și astfel va putea face observații interesante. Într-adevăr, el și făcuse unele constatări care nu fuseseră prevăzute de lura în calculele lui.

Deodată avu senzația că în spatele lui se găsește cineva. Se întoarse brusc.

XI

Nu văzu totuși pe nimeni. Era singur în luminișul scăldat de Soare. Se afla într-o vale întinsă, înconjurată de munții ce se profilau în zare. Cărrile nisipoase duceau spre păduricile nu prea departate. Tufișuri dese și iarbă înaltă acopereau spațiul dintre cărări.

Era neapărat necesar să-l găsească pe lura. Porni spre un tufiș unde văzu o bancă. Alături se găsea un stîlp cu un panou plin de semne misterioase.

„O inscripție în limba localnicilor — presupuse savantul. Ia să încerc s-o descifrez.“

Linii șerpuite, dese, care nu aduceau deloc a litere, se întrelăiau cu triunghiuri, pătrate și cercuri într-un fel destul de bizar. Savantul remarcă linia de jos... un cerc și un triunghi erau legate printr-o linie groasă albastruie. Ce să reprezinte oare?

Se așeză pe bancă și începu să chibzuiască. Nu cumva pe a zecea planetă existau și fiare sălbatice? Asta n-ar fi deloc bine. Dacă îl vor sfișia, remarcabila descoperire a lui lura ar fi pierdută, și nimeni de pe Pământ n-ar mai afla vreodată despre călătoria lor interplanetară. Trebuia să-și noteze cele observate pînă acum, căci niciodată nu te poți bizui numai pe memorie:

„A Zecea... doi sateliți... înclinarea axei pe planul orbitei aproximativ 23°... direcția axei: Vega... rotirea de la est la vest... viteza...“ Aceasta n-o putea stabili, căci își pierduse în întineric cronometrul.

Locul pe care se afla avea forma unui mare cerc. Chiar din dreptul băncii pornea o alee dreaptă străjuită de pomișori cu mari frunze azurii. Brusc, savantului îi veni o idee bună.

„Cercul... linia albastră... păi asta-i drumul care duce spre triunghi. Oho! Încep să vă pricep literele, stimați locuitori ai celei de-a zecea planete!“

O porni încet pe alee. La umbra frunzelor late și albastre era mai răcoare. Aleea ducea spre sud. Soarele începuse să coboare. Orientîndu-se după drumul parcurs de soare, privirea expertă a lui Mihail Sergheevici descoperi că locul acela se afla în zona temperată a planetei, deci n-avea să se teamă nici de geruri arctice, nici de călduri tropicale. Plantele din jur nu semănau cu cele de pe

Pământ, iar din scoicile aurii de pe jos savantul culese câteva pentru colecția Institutului.

Nici nu observase că ajunsese pe un teren în formă de triunghi. La fiecare latură, triunghiul era despărțit de restul văii printr-un gard scund. Panouri cu aceleași semne ciudate anunțau ceva, dar savantul nu putea înțelege. Semnele arătau un pătrat negru înconjurat de linii șerpuite. Curios să vadă ce e dincolo, Sonțev privi peste unul din garduri. *Ingrozit, sări înapoi.*

XII

Pe un cîmp întins se deschidea un îngrozitor tablou de prăpăd. În zare se vedeau ruini de clădiri distruse de incendiu. Terenul, tăiat de șanțuri, era acoperit de rămășițe de mașini. Un fel de cutii de tablă erau stivuite într-o parte, dincolo zăceau tot felul de țevi răsucite sau *indoite, de parcă s-ar fi jucat niște uriași cu ele.* Bolovanii innegriți de fum sau colbăiți de cenușă zăceau ici și colo. Aproape de tot, chiar lângă gard, erau împrăștiate niște virfuri de sulii și niște obiecte distruse, a căror destinație n-o putea presupune.

În acest haos strălucea din loc în loc ceva alb, la a cărui vedere savantul fu zguduit. Eran, fără indoială, oseminte omenești. Mormane de crani și oase acopereau acest cîmp al Morții.

Abătut, savantul se dădu înapoi. În aceeași clipă i se păru iar că în spatele său s-ar afla cineva. Simțea chiar în ceafă o respirație liniștită. Se întoarse, dar din nou constată că era *singur.*

Panoul cu cele două patrule negre părea să-l atragă spre cel de-al doilea gard. Obosit, se sprijini în coate de acesta. În fața lui văzu, un cîmp străbătut de șanțuri longitudinale. Pe solul uscat și pietros nu creștea nici un fir de iarbă. Acest peisaj straniu se întindea *pină în zare, cît cuprindeai cu ochii.*

Pe unul dintre stâlpii de susținere ai gardului, Mihail Sergheevici observă o ieșitură. Alături era fixat un alt panou. Pentru a privi mai bine, el se sprijini cu o mîină de această ieșitură.

Fără ca savantul să fi băgat de seamă, cîmpul începu să se schimbe, să se însuflețească. Fiuște ciudate, asemănătoare maimuțelor antropoide, săriră din șanțuri și porniră înainte urlînd, spre locul unde apăruse un grup de făpturi omenești.

„Ah, aici există și oameni!” — gîndi el.

Sub ochii lui Sonțev începu o luptă singeroasă. Cîmpul se învălîui în nori de fum; ici-colo răzbăteau prin fum limbi roșii de foc. Zgomotul bătăliei aproape că-l asurzea.

Și totuși tresări, speriat, cînd auzi o chemare depărtată. I se păruse că era vocea lui Iura.

Savantul se năpusti în direcția de unde venise chemarea și ajunse la al treilea gard al triunghiului. Nu se mai opri să privească panourile de acolo, ci privi imediat peste gard, de unde credea că auzise vocea lui Iura.

Un șir de clădiri joase și greoaie, parcă îngropate în pământ, se întindeau în fața lui. Ferestrele puternice zăbrelete arătau ca niște ochi de mort. În fața casei celei mai apropiate stătea una dintre acele făpturi asemănătoare omului, dar mai greoi și cu fruntea teșită. Stătea nemișcat ca un monument. În laba acoperită cu blană ținea un obiect ciudat, ascuțit la un capăt. Părea că nici nu respiră, doar ochii i se mișcau de colo-colo, dar fără expresie, ca ochii unui nebun. Se holba la Mihail Sergheevici, care se simți cuprins de repulsie.

Acum lui Sonșev nu-i mai era frică; îl chinuia doar dorința să dezlege misterul triunghiului. Se sprijini cu pieptul de stîlpul de susținere a gardului.

Probabil că acest lucru nu-i plăcuse neomului. El ridică virful obiectului pe care-l ținea în labă, în timp ce, prin aerul ce devenise mai fierbinte, se auziră puternice lovituri de gong.

Din case apărură oameni. Da, erau oameni suferinzi și epuizați. Femei, bătrini, adolescenți... toți îmbrăcați în zdrențe... Unii purtau copii în brațe. Neomul ridică bățul ascuțit și începu să-i lovească.

O femeie spunea ceva cu voce rugătoare; ea ridica implorator mâinile. Neomul îi dădu o lovitură.

— Bestie! strigă savantul scos din fire. Se uită în jur, căutînd un obiect cu care să spargă capul nebulului. Era cu neputință să lase nepedepsit pe acest maimuțoi fără coadă. El încercă și reuși să rupă din gard o scîndură groasă. Cu această armă, sări peste gard, gata de luptă, simțînd în sine puteri tinerești și avînd conștiința unei cauze juste. Ridică brațul cu scîndura cea grea și... rămase înlemnit.

Nu mai era nici urmă de oameni sau de maimuțoi. În spatele cocioabelor se întindea o cîmpie cu iarba tunsă scurt. Era surprinzător și plin de mister. Dar Sonșev, omul care clarificase problema spectrului stelei Gama Cepheu, nu putea da înapoi în fața acestui mister.

El sări înapoi pe locul triunghiular și începu să apese cu mâinile pe toate ieșiturile și nodurile stîlpului de susținere a gardului.

Acum nu mai fu surprins zărînd din nou mișcare dincolo de gard. De data asta era o coloană de neoameni, parcă mai tineri, care treceau în marș, bătînd pasul, semănînd unul cu altul de parcă fuseseră ștanțați toți cu aceeași matriță. Pe obraz aveau același tatuaj, un păianjen cu 6 picioare. Maimuțoiul de adineauri îi comanda. În orașul în care au venit, neoamenii se dedau la tot felul de grozăvii: incendiau, jefuiau, chinuiau oamenii și îi ucideau.

Deodată, savantului — obișnuit să analizeze științific orice fapt — îi veni o idee interesantă:

„Să știi că visez... sînt prada amintirilor... da, asta a fost și la

noi, pe Pământ... da, sînt 25 de ani de atunci. Dar acest lucru nu se va mai repeta niciodată... nicăieri și niciodată."

Dar misterul trebuia dezlegat. Savantul se cățără cu grijă peste gard, ținînd minte fiecare dintre mișcările pe care le făcea. După ce coborî dincolo de gard, nu văzu din nou decît iarbă, cerul albastru și altceva nimic...

— Excelent! mormăi satisfăcut savantul și trecu înapoi peste gard.

XIV

Deodată savantul auzi un strigăt. Acum nu se mai îndoia, îl strigă Iura. Bucuros, el se năpusti în împinerea tinărului. Pe poteca nisipoasă, Iura venea alergînd, dar — ce curios — el nu se apropia deloc.

— Ajutați-mă, Mihail Sergheevici! strigă Iura gîfîind.

Savantul alergă să-l ajute. Sosînd la locul unde începea poteca, savantul văzu că aceasta era o bandă de transportor care pleca din spre locul triumhiular, unde se afla el, spre Iura și de acolo mai departe. Savantul îi strigă:

— Sări jos de pe potecă, tinere!

— În ce parte? întrebă Iura aproape epuizat.

— Indiferent, sări pe flori, pe brazdele de flori. Ori vrei să te trag de mină? spuse supărat Soțev. Dar Iura pricepuse. El sări de pe potecă pe terenul de alături.

— Poștește, vino încoace! îl invită savantul. Dar nu pe potecă pentru că ar fi zadarnic. Poteca circulă de la mine spre dumneata; ar fi caraghios să ieși din stația subterană a metroului urcînd pe scara rulantă care coboară, în locul celei care urcă.

În curînd Iura se opri gîfîind lingă el; ceva trebuie să-l fi speriat îngrozitor, căci părul i se făcuse măciucă, iar cravata i se strîmbase sub gulerul transpirat pe care-l descheiase.

— Raportează! porunci scurt savantul.

Privind împrejur, de parcă îi era frică să nu fie auzit de altcineva, Iura începu să povestească grăbit:

— Vă amintiți că mă urcasem în planetoplan. Am găsit imediat binoclul. Cînd să cobor, mi se păru că unul dintre motoare nu e bine închis. Am întins mina căutînd robinetul de fotonî, cînd am simțit deodată că aparatul face o săritură. Șocul puternic mă aruncă afară prin ușa din față. Cînd m-am ridicat, am văzut la lumina celor două „Lune” că nu mai eram pe locul unde ne oprisem prima dată. Și dv., și planetoplanul dispăruserăți... Am plecat să vă caut, orientîndu-mă după stele.

— Mă interesează ce ai făcut ca să te orientezi.

— După Vega, Mihail Sergheevici, răspunse Iura. Într-o jumătate de oră mi-a fost clar că aici Vega are rolul de stea polară. Ră-

săritul Soarelui, dinspre vest, m-a găsit pe o șosea lată. Eu însă trebuia să merg mereu spre sud, căci planetoplanul sărise spre nord. Așa că am plecat de la șosea spre sud. În trecut fie spus, n-am observat nici urmă de insecte. După ce am traversat o pădurice, am ajuns la o potecă cum e asta. Deodată am simțit o respirație străină în spatele meu. Mă întorc — nimeni. O iau la fugă și-l aud cum fuge după mine. Am scăpat de el numai după ce am zvirlit cu un pietroi spre locul unde-i auzeam pașii.

— Dar apă n-ai găsit pe drum? interveni savantul.

— Iertați-mă... am uitat. Iura încruntă fruntea și scoase mai multe fructe gălbui-roșiatice din buzunar: Am constatat că aceste fructe astimpără de minune setea.

— Hm... hm!... mormăia savantul de plăcere, sugînd zeama fructelor. Au gust de ceai cu lămie. Dar spune mai departe. Nu ți-a fost frică, Iura?

— Frica m-a apucat pe urmă, cînd am pătruns într-un labirint de cărări și poteci. Am rătăcit o vreme, dar mereu mă trezeam în același loc. Dînd de un gîrduleț, mi-a trecut prin cap să trec peste el, pentru a-mi scurta drumul. Și aici începu grozăvia...

— Ai văzut maimuțoiul acela viu? se interesă savantul, sugînd zeama altui fruct dintre acelea aduse de Iura.

— Zeci, sute... o bandă foarte mare, răspuse Iura înfiorîndu-se. Aveau acolo o tabără... o ascunzătoare sau așa ceva. Din fericire nu mi-au dat nici o atenție, altminteri m-ar fi sfișiat. De altfel erau prea adînciți în treburile lor.

— Ce fel de treburi? întrebă savantul, mijindu-și ochii.

Iura dădu din umeri.

— Mîncau, sau mai bine zis înfulecau. Făceau asta cu o lăcomie respingătoare, de parcă singurul scop al vieții lor era să-și umple stomacurile. Maimuțoi urlau, se certau și se băteau pentru mîncare. Dar nu era o grădină zoologică, ci erau serviți de sclavi, care se apropiau umili de ei, tremurînd și cu capetele plecate, neîndrăzînd să ridice ochii. N-am putut să mai suport și am plecat de acolo. În spatele altui gîrduleț am văzut ceva și mai îngrozitor. Maimuțele distrugeau totul. Dărîmau grădini înfloritoare, smulgeau plantele, sfărîmau totul. Deodată cițiva apărură cu torțe și începură să dea foc. Se înălțau ruguri imense. Unul dintre maimuțoi porni drept spre mine...

— Și ai rupt-o la fugă? întrebă savantul, care terminase de mîncat și acum privea în jur, căutînd un coș de gunoi.

— Ce era să fac? Am luat-o la goană cît mă țineau picioarele.
Negăsind coș de gunoi, savantul aruncă cojile fructelor într-un tufiș. Apoi întrebă :

— Ți mai amintești ce ai făcut cînd ai ajuns la drumul care duce înapoi spre triunghi? Ai atins ceva cu mina, cu piciorul sau cu capul — indiferent cu ce?

Iura își frecă fruntea transpirată :

— Da, aveți dreptate! Am atins ceva, sau mai precis am călcat pe o ieșitură de la marginea cărării. Era în clipa cînd v-am zărit pe dv. și de aceea eram foarte fericit.

— Ajunge! spuse savantul satisfăcut. Mi s-au lămurit multe lucruri, deși în ansamblu încă nu înțeleg situația. Dar să ne așezăm! Ți voi povesti și eu ceva.

XV

Cei doi se așezară pe bancă. Zîmbind, savantul arătă spre panoul cu liniile șerpuite și spuse :

— Aici sînt scrise în limbajul localnicilor următoarele cuvinte :
„Treci lingă gard, reazemă-te de el și privește!”

Uimit, Iura căscă ochii mari și întrebă :

— Știți limba lor?

— Da! zîmbi savantul. Acum treci, te rog, la gîrdulețul acela și privește!

Iura se apropie de gard. Savantul strigă după el :

— Să nu te miri și să nu te sperii! Ai tresărit? Ei, ce vezi?

Iura își întoarse spre savant fața contractată de indignare.

— Maimuțoiul... bate un om... o femeie...

Savantul se ridică de pe bancă și porunci :

— Sări peste gard, dezarmează pe maimuțoi și ucide-l!

Plin de hotărîre, Iura sări peste gard și în clipa următoare se auzi vocea lui uimită :

— Mihail Sergheevici! au dispărut! Nu e nimeni...

Savantul se apropie satisfăcut de Iura și-i întinse mina peste gard :

— Te-ai purtat ca un viteaz... n-ai pregetat să pedepsești bestia aceea pentru jignirea și lovirea unei femei. Acum vino înapoi!

— Ce înseamnă toate astea? întrebă Iura enervat și nedumerit, trecînd înapoi peste gard.

Savantul zimbi.

— Astea înseamnă că avem în fața noastră un excelent cinematograf în relief, care este însă realizat fără obișnuitul ecran de pînză. Ce rost are el aici? Ce reprezintă aceste filme? Asta rămîne să aflăm de acum înainte. Deocamdată am stabilit faptul esențial că e vorba de un cinematograf. El este acționat în felul acesta... Savantul se rezemă de gard, și de îndată sălbaticii maimuțoi începură să asuprească pe oameni-sclavi. Pipăind suprafața stîlpului de susținere a gardului, savantul descoperi ieșitura care acționa aparatul și declanșa filmarea.

— Dar n-avem timp să ne ocupăm de amănunte. Nu m-ar mira că în jurul nostru să fie automatizate și alte lucruri. Unele dintre ele le-am și descoperit, nu? spuse ironic savantul. Se pare că locuitorii planetei tale folosesc pe scară mare telemecanica. Dar mai bine hai să ne căutăm un adăpost.

— De fapt sînt grozav de obosit, dar n-avem încotro, oftă lura. Să mergem!

— Trebuie neapărat să mergem? zimbi savantul. Propun să ne lăsăm purtați.

XVI

Lura își luă hotărîrea să nu se mai mire de nimic. El urmă docil pe savant, care — după ce studiasese cîteva panouri mormăind ceva în barbă — se oprise la capătul unei cărări destul de largi.

— Scumpul meu Iurissimus, nu cunosc nici pe locuitorii planetei, nici limba lor, spuse savantul blind. Dar noi am adus cu noi aici un lucru însemnat: am venit cu cunoștințele noastre și cu simțul nostru de a pricepe fenomenele. Iată, această cărare este rufantă: ea ne va transporta automat.

— Unde? strigă lura.

— Nu știu, mărturisîi savantul. Să mergem și vom constata! Probabil că în timp ce colindam pe acest triunghi am declanșat mecanismul care pune în mișcare toate aceste cărări.

În timp ce călătoreau pe drumul mișcător, privind peisajul pe lingă care treceau, savantul continua să fie preocupat de cele văzute și trăite.

— Am văzut numeroase filme pe acel triunghi. Am mai văzut

că atît drumul pe care veneai dumneata cît și acesta pleacă dinspre triunghi spre exterior. De ce? E împede: ele transportă publicul după spectacol.

— Care public? nu pricepea Iura.

— În cazul acesta, pe noi. Dar piața triunghiului poate cuprinde 300-400 de spectatori. Acestora le stau la dispoziție drumurile mișcătoare...

Savantul nu-și termină fraza, ci încercă să-l apuce pe Iura de mină, dar nu reuși:

— Transbordare! strigă el. Sări încoace, Iurissimus!

Ce se întîmplase? La capătul cărării pe care veniseră începeau în unghi ascuțit două noi cărări. Savantul nimerise pe cea din stînga, iar Iura pe cea din dreapta. Acum drumurile îi duceau în direcții diferite.

XVII

Dacă s-ar pune vreodată problema ca savantul să prezinte un raport amănunțit despre călătoria sa pe cea de-a zecea planetă, el n-ar avea de arătat nimic deosebit în legătură cu timpul scurs imediat după cea de-a doua despărțire a sa de Iura. El observase doar că drumul care-l purta nu mergea absolut drept, ci făcea o serie de cotituri, dar totul se petrecea atît de lin, încît aproape nu-ți dădea seama. Singuraticile grupuri de plante erau foarte decorative, și savantul regreta că trecea prea repede pe lîngă ele. Drumul apucă peste un pod. Mihail Sergheevici văzu cu mulțumire cum valuri mici, albastrii spălau pietrele acoperite cu mușchi.

— Apă... apă veritabilă! murmură el.

Dar această descoperire nu-l impresionă prea mult. Nu suferea de sete și-și notă acest lucru ca o calitate a fructelor pe care le mincase.

Voia să vadă cît mai repede tot ce era de văzut.

Cărarea urcă un deal, ocoli o finfină arteziană împodobită cu flori, urcă un alt deal și deodată, în fața ochilor uimiți ai savantului, se ivi un peisaj încîntător, al cărui centru era ocupat de o clădire uimitor construită.

Fără să vrea, Sonțev se desfătă la vederea acestei minuni arhitectonice. Ciudat era mai ales faptul că dedesubtul primei clădiri

se afla o alta identică, cu aceleași turnulețe, virfuri aurite, crene-
luri și cu o splendidă terasă cu coloane... dar toate cu capul în jos.

Privi cu atîta atenție acest ciudat tablou, încît nu observă că drumul rulant se termină aci și — în virtutea inerției — fu cit pe aci să cadă. Totuși nu căzu și iar i se păru că e cineva lingă el și că acel cineva îl sprijină. Dar nu vedea pe nimeni. Privi din nou peisajul din fața lui cu acea bizară clădire simetrică.

Nu se mai gîndea la nimic; uitase și de acei maimufoi groaznici, și de primejdiiile care îl puteau pîndi. Se dăruia cu totul clipei aceleia, sentimentului de admirație care îl cuprîndea. Nici măcar atunci cînd descoperi că partea „de jos“ a clădirii, acea parte care îl uimise prin poziția ei inversă, nu era altceva decît reflectarea clădirii adevărate în apa unui încîntător lac artificial, nici chiar atunci nu-l părăsi admirația pentru comoara artistică din fața lui...

Deodată, un strigăt puternic îl făcu să tresară și să se întoarcă spre dreapta.

Iura se afla la o bună distanță de el și-și ștergea de zor genunchii cu batista.

— Te-ai lovit? întrebă savantul compătitor.

— Am holbat ochii pe sus, răspunse acesta puțin rușinat și se apropie. Unde ne aflăm?

— Asta ar trebui să te întreb eu, se minie savantul. Era furios și pentru faptul că Iura rupsese acea minunată vrajă care-l cuprîndese. Doar dumneata m-ai adus aici, pe a zecea planetă! Te poftesc să-mi dai explicații...

Stingherit, Iura plecă ochii. Savantul continuă ceva mai calm:

— Să ne apropiem de acest... palat! Presupun că noi am ațezat la împrejurimile unui fel de parc de cultură și odihnă, iar aici pare să fie una dintre clădirile principale. În orice caz, să fim pregătiți pentru eventuale surprize...

Ajunși la malul lacului artificial, porniră spre clădire.

— Cît e ceasul, Iura? Eu mi-am pierdut cronometrul..

— Este opt fără un sfert, răspunse tinărul.

— Dacă parcul se deschide la ora opt, înseamnă că în curînd vom întîlni pe locuitorii celei de-a zecea planete, spuse încet savantul, chibzuînd parcă la ceva. Cine sînt ei? Mai avem timp să ne gîndim... D-ta ce crezi?

Iura privi palatul. E greu de crezut că maimufoii ar fi putut clădi o astfel de minunăție, spuse el nesigur.

— Puterea dumentale deductivă face progrese, spuse binevoitor savantul. Apoi nu cred că maimușoi s-ar putea amuza cu acele „filme“ care îi demască. Și să nu mai gândim la faptul că unor condiții egale le corespund totdeauna rezultate asemănătoare dacă nu chiar identice. Deci dacă planeta a zecea este o dublură a celei de-a treia, atunci... ai priceput șirul deducțiilor mele?

— În întregime, interveni lura bucuros. Pe a zecea... există oameni!

— Așa e, Iurissimus! Anume cei pe care i-am văzut în stare de sclavie. Dar „filmele“ sînt pesemne documente istorice... sau poate mă înșel.

Cei doi ajunseră la palat.

— Intrăm? întrebă lura.

O scară largă ducea spre intrare. Un rînd de coloane se alinia de-a lungul pereților albi ca neaua.

— Nu e cazul să ne grăbim, fu de părere Mihail Sergheevici. El examinează cu atenție panoul care era prins de un stîlp de argint. În mijlocul aceluiași linii unduitoare erau desenate mai multe cercuri concentrice multicolore.

— Să începem prin a da ocol palatului! mai adaugă savantul pe un ton care nu admitea contrazicere. Și totodată arătă cu mîna spre un luminîș.

— Să mergem pe acolo!

În aceeași clipă văzu cum obrazul lui lura se desfigura de groază.

— U... unde vă este mîna? șopti lura.

Savantul își privi brațul întins și pîli. MÎNA LUI NU MAI ERA ACOLO.

XVIII

Trecură cîteva secunde. Savantul își simțea mîna, dar n-o mai vedea. Mîna dispăruse.

Savantul îndoi brațul pe care-l țînuse întins și-și strînse mîna la piept ca pe un copilaș. Mîna lui, draga lui mîna originală, revese la locul ei.

Intinse din nou brațul, din nou mîna lui deveni invizibilă.

— Hm! Hm! mormăi savantul. Foarte bine!... și cu un elan

brusc, de parcă ar fi sărit în apă rece, își întinse și celălalt braț; și cea de-a doua mână dispăru fără urmă... Foarte bine. Incintător! Iura, trezește-te!... Ce zici, am ceva comun cu Venus de Milo? Sonțev își aduse brațele în poziție normală, apoi îl îmbrățișă rîzînd pe Iura: Un mic truc pentru a dispărea... La revedere! și, împingînd pe uluitul Iura înapoi, sări repede într-o parte.

— Cucu! Unde sînt?

La doi pași de dinsul, îl văzu pe Iura cum caută desperat în jurul său.

— Nu vă văd, Mihail Sergheevici.

— Treci acum peste linia aceea albastră! rise savantul. Cred că mă vei vedea.

Iura trecu peste dunga de pe podea.

— Acum vă văd, spuse el, privind spre savant.

— Treci iar înapoi! spuse acesta.

— Nu vă mai văd! strigă Iura după ce pași din nou dincolo!

Cei doi se distrară astfel cîteva minute.

Totul e atît de simplu, încît și un copil ar putea ghici. Dar îi explic eu altă dată, acum hai să mergem mai departe.

După ce dădură ocol palatului, văzură o poartă spre care urcau cîteva trepte foarte tocite, semn că aici veneau mulți vizitatori. Prin această poartă ajunseră într-o sală întunecoasă.

Deodată poarta se închise singură în urma lor, iar de undeva de sus răsună o muzică molcomă. Rîdicară ochii. În loc de tavan, deasupra lor văzură o copie exactă a bolții cerești, pe care străluceau și se mișcau stelele. Cei doi recunoscuseră constelațiile familiare, iar la un moment dat trecu și Soarele, în jurul căruia se roteau licărind cele zece planete. Cei doi se aflau într-un planetariu.

Apoi muzica amuși, iar în partea opusă intrării se deschise altă ușă, prin care ajunseră pe o terasă.

Sonțev recunoscuse locul din fața palatului, iar în depărtare se vedeau cărările auri și podul de peste fluviu.

Pe neașteptate, lumina Soarelui slăbi; umbre cenușii se întindeau peste tot ca gonite de un vrăjitor rău. Pe cerul ce se întunecase, începură să licărească stele. Vega strălucea puternic, iar mai încolo Steaua polară și Carul mic scîlbeau în întuneric.

— O eclipsă, Mihail Sergheevici, spuse Iura, deodată, calm.

— Nota zero cu trei minusuri, și încă este prea mult pentru faptul că n-ai luat cu noi nici un instrument. Să ai ocazia să

studiezi o eclipsă de pe a Zecea și să... Pleacă de lângă mine! Nu mai răspund de faptele mele..., explodă savantul.

Iși scotoci buzunarele în căutarea unui ciob de sticlă violetă, dar nu-l găsi. Intre timp începură să mijească zorile, iar stelele dispărură de pe cer, care se lumina treptat.

Savantul se opri în fața lui lura și-i porunci furios:

— Să pleci imediat pe Pământ și să-mi aduci o lunetă, sextantul, spectroscopul și două aparate de fotografiat. Îți scriu acum un bilet către Tatiana Iurievna ca să-ți dea instrumentele și să anunțe acasă la mine că mai sint reținut aici... El scoase o foaie de hirtie și un creion pentru a scrie biletul. Dar în aceeași clipă, soarele prinde din nou a se întuneca.

— A doua eclipsă? murmură Sonțev.

— Păi așa trebuie să fie! A Zecea n-are două „Lune“?

Furios, savantul bătu din picior:

— Nu „Lune“, ci sateliți. Și nu doi, ci patru. Viteza celor doi pe care i-am văzut nu era suficientă pentru ca ei să poată înconjura într-un timp atât de scurt această planetă. Eclipsa e provocată de alți doi sateliți. Dar ce să mă fac cu dumneata. Creierul îți este încătușat, judeci greu, mi-e frică să nu-mi aduci, în loc de instrumente astronomice, altele...

Lura îl întrerupse politicos:

— Scuzați-mă, dar nu mai sintem singuri. Sintem auziți! și arată cu privirea spre ușă.

Savantul se întoarse repede.

Nu departe de ei se afla un grup de oameni, care-i priveau în tăcere.

XIX

Lura făcu o mișcare. Mihail Sergheevici îl opri:

— Stai pe loc! Ordinul se anulează. Voi încerca să vorbesc cu ei.

Cu un aer demn se apropie de ceata de oameni:

— Permiteți să ne prezentăm: mă numesc Sonțev, iar dinsul este Kicighin, spuse el și se înclină.

Oamenii priveau, dar se părea că nu înțeleg nimic. Unul dintre ei răspunse ceva, dar cei doi nu pricepură. Savantul reluă:

— Am venit de pe Pământ... de pe a treia planetă...

Celălalt dădu din umeri. Sonțev încercă și cu celelalte șase limbi moderne pe care le cunoștea, dar cu același rezultat. La fel cu greaca veche.

Oamenii vorbeau, gesticulau, dar nu se puteau înțelege.

Atunci savantul scoase creion și hîrtie și începu să deseneze :

— Iată, aici e Soarele, spuse el desenînd un cerc din care porneau țepi mari și mici. Iura își spuse în gînd că desenul semăna mai curînd cu un arici respingător decît cu astrul zilei. După Soare se strădui să deseneze restul sistemului solar : Iată, aici e Mercur, aici Venus... Apoi desenă orbita Pămîntului și făcu un punct pe aceasta, spunînd :

— Pămîntul !

Unul dintre oameni se apropie și atinse cu un deget hîrtia. Deși nu avea nici toc, nici creion, pe orbita Pămîntului, dincolo de Soare, apăsă pe al doilea punct și spuse clar :

— SI-AL-ME... Sialme.

Mihail Sergheevici bătu bucuros din palme.

— Ne putem înțelege ! planeta a zecea se numește Sialme.

Apoi savantul desenă și planeta Marte, apoi pe Saturn cu inelele sale și celelalte planete, iar la urmă desenă drumul urmat de planetoplan. Unul dintre sialmezi se apropie și, arătînd pe hîrtie, spuse limpede „Pă-mîn-tul“. Iura arătă spre nas și spuse : „Nas, ăsta este nasul meu“. Un alt om repetă întreaga propoziție. La fel cu mina, cu piciorul etc. Se dovedi că sialmezii rețineau de la prima dată cuvintele și le foloseau apoi corect. Aveau o memorie uluitoare de exactă și un excelent simț al construcției frazelor. Într-un timp relativ scurt se putură înțelege prin cuvinte.

— Sintem invitați la masă. Iată, ne sosește automobilul.

Savantul văzu cum de terasă se apropia plutind prin aer, la mică înălțime, un fel de limuzină deschisă. Omul care conducea această limuzină aeriană salută cu mare respect pe doi sialmezi, de unde cei doi pămînteni traseră concluzia că gazdele lor erau pesemne personalități locale. Mihail Sergheevici și Iura arcară în limuzină, alături de sialmezul cel mai vîrstnic, după care limuzina aeriană se ridică legănîndu-se ușor și porni într-o direcție necunoscută.

XX

După un scurt dejun, cei doi se retraseră pentru a se odihni în camerele ce le fuseseră puse la dispoziție. Dar hrana, aerul și întâmplările extraordinare prin care trecuseră goniseră somnul celor

doi pămînteni. De aceea începură să se sfătuiască asupra celor ce aveau de făcut, și cum să împace dorința lor de a cunoaște realitățile de pe Sialme cu necesitatea de a se întoarce pe Pămînt, unde-i așteptau familiile și tovarășii de muncă? În cele din urmă, hotărîră ca savantul să colinde planeta pentru a studia civilizația sialmeză, iar lura să pornească în căutarea planetoplanului. Astfel vor putea vedea mai multe decît mergînd împreună și-și vor atinge ambele scopuri.

În cameră intrară doi dintre sialmezii pe care-i cunoșteau: unul mai în vîrstă și celălalt mai tînăr. Lura le împărțăși planul făcut, cu care sialmezii fură de acord. Cu această ocazie, savantul află numele celui mai în vîrstă și-l repetă de cîteva ori: „Lari, Lari...” Lura plecă cu celălalt.

— Am primit sarcina să vă fac cunoștință cu cite ceva de pe planeta noastră, spuse sialmezul. Venirea dv. a coincis cu un eveniment... dar să pornim căci e timpul. Vă voi povesti totul pe drum.

Ieșiră din clădire, și savantul admiră din nou cum se profila pe cer zigzagul format de virfurile turnurilor și cupolele clădirilor înalte. Curînd ajunseră afară din oraș la cărările mișcătoare, dar era ciudat că nu se vedea nicăieri nici urmă de sialmezi.

Lari spuse, parcă ghicindu-i gîndul:

— Mergem acolo unde-i adunată toată lumea, aproape de locul unde ați aterizat cînd ați sosit aici. În acel loc s-au păstrat ca muzeu o serie de clădiri și obiecte de pe timpul cînd...

— Cînd pe Sialme își făceau mendrele maimuțele! completă Sonșev.

— Nu știu ce înseamnă „maimuțe“, dădu din umeri Lari, dar ființele pe care le-ați văzut în imaginile luminoase documentare au fost și ele cîndva oameni. De atunci Sialme a ocolit de o mie de ori această mică stea, spuse el arătînd spre Soare. În vremea aceea, între conducătorii neamului bezmeticilor se ivea mereu cite unul care căuta să-i convingă că ei trebuie să stăpînească întreaga planetă, făcînd din celelalte popoare sclavii lor. Astfel începură neoamenii să atace alte neamuri vecine; ei își pierdură orice urmă de civilizație, devenind acele maimuțe sălbatice și crude. Abia după un timp, neamurile celelalte s-au unit și au nimicit pe maimuțoi.

— Dar cum, în ce fel? întrebă Sonșev.

— Iată! răspunse Lari. Tocmai am ajuns la locul unde vă voi putea arăta!

— Știu, v-am admirat cinematograful, zîmbi savantul.

Lari îl privi mirat.

— Ce-i aia „cinematograf“?

Mihail Sergheevici îi explică principiile și instalațiile cinematografului. Lari continuă:

— Și la noi se foloseau (acum mulți ani) asemenea instalații, dar savanții noștri au descoperit alte metode de a aplica cunoștințele dobîndite în domeniul compoziției razelor de lumină. În același fel au găsit posibilitatea să facă invizibile în plină zi zone întregi ale planetei noastre.

— Bine, dar cum ați obținut victoria? Cum ați putut învinge forța brutală a maimuțelor? Ce v-a întărit?

— Munca, activitatea creatoare, ea ne-a ridicat deasupra animalelor. Cei ce voiau să trăiască din munca altora au început inevitabil să se transforme în animale, iar pe noi munca ne-a dus la victorie...

Pe măsură ce Lari vorbea, „filmul“ arăta săli uriașe în care zumzăiau mașinile conduse de oameni cu fețe concentrate, atente. Apoi Soțev văzu cîteva atacuri ale oamenilor-maimuță; urmară scene ce arătau bandele de bestii înconjurate de oamenii invizibili...

— După exterminarea fiarelor cu chip omenesc, glorioșii noștri înaintași au hotărît să trăiască într-o pace veșnică. Aceste locuri au fost declarate muzeu pe timp de 300 ani, adică pentru trei generații, căci la noi vîrsta mijlocie este de 100 de ani.

— Ideea este bună. V-o spune un om care a trăit astfel de lucruri acum 25 ani, pe Pămînt, interveni savantul.

— Cei 300 ani se împlinesc astăzi, așa că mergem să participăm la festivitatea nimicirii muzeului, pe locul căruia va fi ridicat tot astăzi Orașul Fericii.

XXI

Se suiră într-o limuzină aeriană, care-i duse în virful muntelui de pe care se vedea valea cu triumghiul-muzeu. Pe dealurile și munții dinprejur erau strînși mii de sialmezi, care ascultau un orator ce nu era vizibil din acel loc. Savantul auzi doar încheierea discursului:

— ...și astfel va dispărea ultima urmă, ultima amintire despre omul-animal. Așa va fi!

Savantul încremeni : în munții din jur se deschiseră rezervoare uriașe, și trombe imense de apă spălară tot ce era construit în vale, după ce coboriseră în cascade gigantice de pe coastele munților. Apoi totul se liniști.

Răsună o muzică dulce, și toți cei adunați în imensul amfiteatru începură să cînte, coborînd spre vale. Apărură numeroase mașini de tipuri foarte diferite. Crescură clădiri și răsăriră parcuri întregi cu verdeață și flori.

— Să coborîm ! Pînă ajungem jos, orașul va fi gata ! spuse Lari și o luă înainte pe scări.

Din acest moment, evenimentele se precipitară. În momentul în care savantul se pregătea să coboare apăru lura cu planetoplanul. El spuse lui Sonțev că la sosirea lor au fost urmăriți de păzitorii invizibili ai muzeului. Unul dintre ei a umblat la rezervorul de fotoni, care s-a defectat și pierde fotoni. Dacă nu vor pleca în citeva secunde, riscă să rămînă pentru totdeauna acolo, căci, nimeni nu cunoaște încă pe Pămînt secretul planetoplanului. Nu puteau conta nici pe ajutorul sialmezilor, căci aceștia — deși avansați în alte domenii — nu știau să folosească fotonii.

Savantul urcă lingă lura în planetoplan, hotărit să se întoarcă cit de curînd pentru a termina cercetarea planetei. Se simți cuprîns de un puternic dor de țară, de Ceaikovski, de institut, de casă, de rude, de prieteni, de toate locurile și oamenii dragi.

XXII

Muzica de jaz a fotonilor nu-l mai surprinșe pe savant, nici viteza de zbor, nici priveliștea de afară. Le cunoștea acum.

Sosirea în fața institutului nu avu nimic anormal. Lura îl ajută să coboare. Era noapte. În biroul lui ardea lampa, așa că trecu grăbit pe lingă portarul care dormea. În ușa biroului, lura își luă rămas bun și-l rugă pe savant să nu povestească nimănui nimic pînă la a doua călătorie, cînd vor lua instrumente și vor avea rezultate mai concrete. Mihail Sergheevici privi pe fereastră așteptînd să vadă plecarea planetoplanului. *Inchise ochii pentru a nu fi orbit de erupția fotonilor.*

În spatele lui scirșii ușa. Crezu că lura uitase ceva și întrebă :

— Dumneata ești, lura ?

— Nu, eu sint! spuse Tatiana Iurievna. Am venit să vă amintesc că..., dar se intrerupse, uluită. Chiar și în 1981, după ce va fi fost decorată și numită „savant emerit“, Tatiana Iurievna își va aminti cit de sălbatic o privise Sonțev și cum se năpustise apoi spre masa unde se afla ceașca cu ceai. Speriată, Tatiana fugise fără să mai prevină pe savant că pe cîmpul de dincolo de institut se experimentaseră niște reflectoare de un model nou.

Mihail Sergheevici privea uimit ceașca ; era plină cu ceai călduț. Ceasul arăta 11 și 45. Visul lui durase exact un minut,

Dragi cititori,

Nueroși corespondenți ne informează că în localitățile lor nu vin regulat fasciculele colecției. Tiraajul acesteia fiind constant explicația trebuie căutată în inegalitatea difuzare în țară. Singura modalitate eficientă ca să remediați această defecțiune este să vă abonați la colecția noastră.

În felul acesta nu numai că vă veți asigura primirea regulată a broșurilor și veți înlătura descompletarea lor, dar ne veți ajuta și pe noi, dându-ne posibilitatea să constatăm mai exact interesul pe care-l trezește colecția în rîndurile voastre pe regiuni, raioane și localități.

Tineri și tinere,

Scrieți-ne impresiile voastre despre lucrările care apar în colecție! Sînteți mulțumiți de încercarea noastră de a vă da povestiri cu o tematică tot mai variată? Ce lucrări v-au plăcut mai mult în ultimele luni?

Dacă sînteți mulțumiți de colecția noastră, răspîndiți-o printre prietenii, colegii și tovarășii voștri de muncă!

**MANUSCRISELE NEPUBLICATE
NU SE INAPOIAZĂ**

**Manuscrisele nedactilografiate
nu se iau în considerație**

Coperta-desen : D. IONESCU

cu **3** LEI

PUTETI CÎȘTIGA **2000 LEI**

„LOZURI IN P LIC” SE GĂSESC LA:
COOPERATIVELE SĂTEȘTI DE CONSUM,
UNITĂȚILE DE VINZĂRE LOTO-PRONOSPORT
BÎLCIURI, TÎRGURI, PIETELE AGRO-
ALIMENTARE, GĂRI, TRENURI, ETC.

LOZURI IN P LIC

Cooperativa

SOARELE

Sediul Central str. Lipscani nr. 57

Confectionează cu materialul clientului și al cooperativei :

- Confecții pentru bărbați
- Confecții pentru femei
- Lenjerie bărbătească și femei

CENTRE DE LUX ȘI CAT. I

Bd. Republicii nr. 68

„ Republicii „ 54

„ Republicii „ 47

LENJERIE BĂRBĂTEASCĂ

Strada Lipscani nr. 63

CONFECȚII SPORT ȘI LENJERIE

Strada Lipscani nr 63

LENJERIE FEMEI, CORSETE

ȘI LENJERIE PENTRU PAT

Strada Lipscani nr. 57

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU